

dat niet een op zich zelf staande kring, maar alleen die gezamenlijke plaatselijke kerk (hetzij al dan niet in kerspelen ingedeeld) met macht bekleed was, en dus slechts in eenen kerkeraad die macht kon doen werken.

En hiermee nu hing beider opinie omtrent de verhouding of correspondentie van kerken saam.

De independenten leerden wel terdege, dat men wel vergaderen kan met de deputaten van andere congregatiën, maar dat dit niet hoefde en nooit bond.

Terwijl de gereformeerden omgekeerd leerden: Omdat de lokale kerken alle openbaringen van die ééne zelfde kerke Christi zijn, daarom komen ze bijéén en moeten die saamhoorigheid zooveel doenlijk openbaren. Vandaar hun eisch om én classe én Synode te doen optreden.

En veel meer nog, om te belijden, dat én deze classis én deze Synode met macht waren bekleed.

Maar hoe?

Zóó dat deze Synode of classis rechtstreeks van Christus macht over de kerken zouden ontvangen hebben?

Neen, en nogmaals en driewerf neen. Dat is het episcopale stelsel.

Maar omgekeerd aldus: dat de classis haar macht ontvangt van de kerkeraden; en dat de Synode haar macht ontvangt van de classis.

Niet dus de classis staat onder de Synode en de kerkeraden onder de classis. Maar integendeel, de Synode staat onder de classis en de classis onder de kerkeraden.

De macht vloeit niet uit de Synode naar de classis en uit de classis naar de kerkeraden, dat is episcopaal; maar de macht vloeit omgekeerd uit Christus in de kerkeraden, uit de kerkeraden in de classis en uit de classis in de Synode.

Zóó, en zóó alleen is het gereformeerde stelsel. Hieruit nu vloeit voort, dat de zaken van Belijdenis als regerende alle kerken saam door de kerkeraden en de classen aan de Synode worden opgedragen, en dat diensgevolge onze vaders ook zeer juist, zoolang het kerkverband goed liep, de onderteekening van de Formulieren van de Synode lieten uitgaan.

Maar hierruit vloeit dan ook tevens voort, dat, zoodra het kerkverband misloopt, en geen waarborgen meer oplevert, en dus de kerkeraden dit niet langer aan de Synode kunnen opdragen, de kerkeraden als nu zelfden hebben te doen, wat ze eerst op anderen overdroegen.

Zoo deden onze vaders dan ook, toen in de Remonstrantsche troebelen de Synode spaak liep. Toen toch hebben onze vaders onverwijd door de kerkeraden laten onderteekenen.

En onze goede gereformeerde predikanten van dien tijd zeiden toen niet: „Dat heb ik al eens gedaan! Dat doe ik niet meer! Ik laat mij niet dwingen!“ Of ook: „Dat hoort bij de Synode!“

Neen, maar afzien van al deze uitvluchten en hoogheden, dankten ze als trouwe wachters Zions de kerkeraden voor hun betoon van trouw en ijver, en onderteekenden voetstoots.

Die weigerden of aan de kerkeraden hun recht betwisten waren alleen de Arminianen.

Op de classis vroeg men toentertijd de onderteekening evenzeer.

Tot zoover dit debat.

Men bedenke, dat Kuyper dit schreef in Juni 1883. Een paar maanden voor zijn kerkrechtelijk hoofdwerk: „Tractaat van de Reformatie der Kerken“ verscheen. Dat werk was toen in substantie reeds geheel gereed. Reeds op 5 Febr. 1882 had Kuyper dit werk aangekondigd. (Herant No. 215.)

Voor wie deze discussie en het citeeren ervan zou willen controleeren, zij vermeld, dat ze te vinden is in „De Herauld“ No. 285 en 287, 10 en 24 Juni 1883.

Een volgende keer nog wat meer!

H. C. V.

BRIEF UIT AMERIKA

Protest tegen Brunner's Komst te Princeton.

In een vorigen brief schreef ik dat er wel niet veel protest tegen den invoer van het Barthianisme te Princeton gehoord zou worden. De liberalen verheugen zich in de verwording van Princeton, en de „orthodoxen“, die in de Presbyteriaansche kerk zijn achtergebleven, zijn te individualistisch om veel te doen. Nu echter is er een stem van protest gerezen tegen de komst van Brunner.

In The Presbyterian van 5 Mei 1938 doet dr. Donald Grey Barnhouse, een fundamentalist van Philadelphia, eenige vragen aan Brunner. Barnhouse is bezorgd. Immers, Brunner zal den stoel van Warfield en C. W. Hodge bezetten. Zal hij Princeton nu nog kunnen aanbevelen aan jonge mannen die voor het predikambt willen studeeren?

Dr. Barnhouse doet zijn vragen naar aanleiding van Brunners boek: Der Mensch im Widerspruch. Dit boek is nog maar pas verschenen. Brunner zal het nog wel willen verdedigen als zijn werk.

Dr. Barnhouse wijst op het feit, dat Brunner het Genesisverhaal niet als historisch erkent. Zegt Brunner: „Niet het oudtestamentisch verhaal als zoodanig, maar zijn in Jezus Christus vervulde zin is het Woord Gods, in hetwelk alleen we elkander verstaan. Had de kerk dezen regel altoos gevolgd, dan had zij nooit de fout gemaakt, des menschen

oorspronkelijken toestand als beschrijfbaar voor te stellen in den zin van een status integritatis“ (Op. Cit. p. 73). Even verder voegt hij hier aan toe: „Dit gansche historische beeld van den eersten mensch is nu eens voor altijd restloos vernield“ (Op. Cit. p. 75). Adam is geen historisch persoon geweest. Zoo wordt het scheppingsverhaal als ook de zondeval geloofend. Men moet dus wel bezorgd zijn over Princeton, meent dr. Barnhouse.

In dit alles heeft hij natuurlijk groot gelijk. We zijn dankbaar, dat daar dan toch eindelijk eens een stem wordt gehoord onder de Fundamentalisten tegen de veranderingen te Princeton.

Dan toch, we worden onmiddellijk weer teleurgesteld. Barnhouse meent, dat er een groot verschil is tusschen wat Barth en wat Brunner leert. Barth is veel dichtter bij het Bijbelsch standpunt dan Brunner, meent Barnhouse. „Barth travelled the long road away from Modernism back to the simple Christian position, and while he still has some distance to go in certain lines, he sees clearly in all the great points involving man's complete ruin and God's perfect remedy in Christ“. Barth heeft dus nog maar een weinig verder voort te gaan op zijn ingeslagen pad en alles is wel. Die in Utrecht de lezingen van Barth over het Credo hebben gehoord, weten wel beter. Barth houdt al even weinig van de sprekende slang in het paradijs als Brunner. De geschiedenis des heils is voor Barth even als voor Brunner slechts een symbool van wat „hoven“ de geschiedenis geschiedt. Al heel weinig is er dus van een protest als dat van Barnhouse te wachten.

Dit klemte nog te meer, als we bedenken, dat het met Barnhouse alleen maar bij protesteeren blijft. Barnhouse pruftelt wel zoo nu en dan eens tegen de modernen in de Presbyteriaansche kerk. En er zijn wel meer Fundamentalisten, die nu en dan eens pruftelen. Soms dreigen ze zelfs. Ze zullen de gelden voor de zending inhouden. Ze zullen dit en ze zullen dat. Maar dan steekt moeder de kerk even den vinger op. Daarna wordt alles doodstil. Theologisch consequent te zijn, en kerkrechtelijk door zee te gaan, daar weet men niet van.

In hetzelfde nummer van The Presbyterian dient dr. Mackay, de president van Princeton, dr. Barnhouse van antwoord. Zulk een aanklacht tegen Brunner kan dr. Mackay niet onbeantwoord laten. Zijn toorn is „billijk ontstoken“.

Eerstens dan, wat het verschil tusschen Barth en Brunner betreft. Mackay staat er paf van, dat dr. Barnhouse Barth voor meer orthodox aanziet dan Brunner. Barth meent, dat het beeld Gods in den mensch door de zonde geheel en al is vernield. Brunner houdt zich hier dichtter bij de aloude gereformeerde traditie en loochent dit. Met Calvin wil hij van de wedergeboorte spreken als een hernieuwing en niet als een schepping. Brunner leert op de meest positieve wijze, dat de mensch hopeeloos in zonde ligt zonder het verlossende werk van Christus.

En dan wat de verdere aanklacht van Barnhouse betreft, ook deze is geheel en al ongegrond. Barnhouse beweert, dat Brunner des menschen schepping naar Gods beeld en den zondeval durft loochenen. In antwoord hierop zegt Mackay: „Professor Brunner does not deny these basic facts. What he does is simply to challenge, in the name of the Bible, and for the sake of vindicating the authority of the Bible, certain interpretations of these facts“. De exegese der Schrift, zegt hij verder, moet steeds open blijven voor verder licht dat de Heilige Geest ons schenkt. Ook moet de Schrift uitgelegd in overeenkomst met de feiten, die ons door geschiedenis en natuurwetenschap worden geboden. In dit alles volgt Brunner slechts het voorbeeld van dr. Charles Hodge in diens groote werk Systematic Theology. Hodge heeft immers gewezen op het feit, dat men vroeger den Bijbel verklaarde naar het systeem van Ptolemeus, maar later naar het systeem van Copernicus, zonder daardoor in het minst onrecht aan de Schrift als het Woord van God te doen.

Dit is zeker wel een van die Amerikaansche wonderen, die men zoo in Nederland niet kent. De feiten worden als historische feiten geloofend; toch worden de „feiten“ als „feiten“ niet geloofend. Door het loochenen van het historische van de feiten loochent men slechts een verouderde verklaring van de feiten. En dit alles zou niet andersoortig zijn dan een overgang van Ptolemeus tot Copernicus. En hiermee zou Brunner als opvolger van Hodge verdedigd zijn. De eeuwige waarheden van des menschen schepping naar Gods beeld en des menschen zondeval, zegt Mackay, worden door Brunner ten stelligste geleerd. En hiermee, meent hij, heeft hij genoeg gezegd. Brunner komt spoedig te Princeton. Men kan hem dan hooren en hem zooveel vragen stellen als men wil.

Of Barnhouse op dit alles nog weer antwoorden zal weet ik niet. Het maakt ook weinig verschil. Hij komt er wel met een vermaning af, en daarmee is alles weer in den doofpot. De Fundamentalisten pruftelen; de modernen lachen in het vuistje, en de Barthianen gaan hun gang. C. VAN TIL.

- 1) Staat der rechtheid.
- 2) Was 't maar zoo... (Redactie.)

IN PERSCHOUWT

De verklaring van de curatoren der V.U.

De B. A. Bos schrijft in „Geref. Kerkblad voor Drente en Overijssel“ iets in verband met volgende zinsede uit de bekende verklaring van curatoren der V. U.:

„Curatoren aarzelen niet, hunne teleurstelling uit te spreken over de publicatie en verbreiding van opvattingen op principieel terrein, die nog niet voldoende in eigen kring zijn gezien.“

De Bos merkt naar aanleiding daarvan op:

Als we deze zinsede toch letterlijk zouden nemen, zou het werk van onze professoren niet slechts uiterst bemoeilijkt, maar misschien haast onmogelijk worden. Als zij toch, vóór tot publicatie over te gaan van hun opvattingen op principieel terrein, eerst eens in eigen kring — bijv. op een professorenkruis — hun opvattingen nader moesten bespreken, zal publicatie haast niet meer mogelijk blijken. Als ik het goed versta, zouden ze hun persarbeid in copie klaar kunnen maken, maar daarna die copie eens met elkaar moeten gaan bespreken. Nu, dat lijkt me praktisch onuitvoerbaar, en het komt me voor, dat dit met de hangende kwesties ook niets te maken heeft. Heel iets anders is het, dat het ongeoorloofd moet worden geacht, dat professoren van eenzelfde Universiteit elkaar publiek gaan bekampen, zonder vooraf geprobeerd te hebben in eigen kring tot overeenstemming te komen. Dit zal misschien ook wel de bedoeling zijn, maar op het minst geeft het gepubliceerde schrijven op dit punt dan aanleiding tot misverstand. Moeten we het opvatten in den eerst door mij genoemden zin, dan denk ik aan dat oude verhaaltje van een Zuid-Afrikaanschen boer, die tegen zijn jongen zei: „Je moet eerst denken, voor je wat zegt“. De jongen beloofde dat. Na eenigen tijd had vader bezoek en was hij in druk gesprek met zijn bezoeker, toen hij geïnterrumpd werd door zijn zoon, die zei: „Vader, ik denk“. Maar vader gaf geen acht op zijn zeggen. „Vader, ik denk“, zei hij voor de tweede maal, maar vader zei: „Jongen, laat me praten“. „Vader, ik denk“, zei de zoon ten derden male, en gramstorig zei vader: „Nu jongen, wat denk je dan?“ „Wel, vader“, antwoordde deze, „uw broek staat al een poosje in brand“. De vonk, uit de pijp gevallen, had reeds kwaad werk gedaan, en het denken van den zoon had vader van den wal in de sloot gebracht. Ik wil maar zeggen: Onze professoren moeten niet teveel geremd worden; hoe meer zij publiceeren, en hoe meer hun opvattingen ook kritisch worden beschouwd, hoe verder we komen. Dan worden we verrijkt; en als zij, vóór tot publicatie over te gaan, eerst met hun collega's allerlei opvattingen, die speciaal op hun terrein liggen, waarop zij autoriteit hebben, moeten gaan bespreken, dan is het wel eens mogelijk dat we, dank zij al dat denken en confereren, weinig publicaties krijgen, en dan komen we niet verder.

De A. M. Boeijsing merkt op in „Haarlemsch Kerkblad“:

Als ik me niet vergis is dit de eerste keer dat in deze zaak een curatorale stem naar buiten komt. Op zichzelf is het heugelijk, dat deze toezichthouders blijfven hun zorg ook naar dezen ietwat rumoerigen kant uit te strekken. Moge hun bemoeiing werkelijk olie op de golven zijn.

Alleen veroorloof ik me de opmerking, dat de storm niet is verwekt door de hoogleraren Vollenhoven en Dooljeweerd. Want zij hebben in wetenschappelijke kalme hun meningen voorgedragen.

Als op dezelfde manier mogelijke bezwaren tegen hun zienswijze waren ingebracht, zou er niets gebeurd zijn. Want deze wijsgeeren, wier houding ondanks alles kalm en waardig blijft, zijn voor degelijke kritiek zeer wel toegankelijk. Een frissche tegenwind zou ook niets geschaad hebben.

Doch nu kwamen felle stormstooten, onder wier vleugelen vernieling was, zich op deze diepzeeën werpen. En dat gaf slecht weer.

Voor mooi weer is alleen noodig dat alle mogelijke verraderlijke stormlagen bezworen worden.

Dan kan het diepzee-onderzoek rustig plaats hebben. En komen misschien Lutine-schatten naar boven.

In „Zeeuwsehe Kerkbode“ spreekt ook Dr. Heij zich uit. Hij merkt op:

Maar als bij de publicatie van nieuwe resultaten openbaar wordt een ernstig verschil tusschen verschillende werkers op hetzelfde terrein, dan kan het niet anders of ons Gereformeerde volk moet onrustig worden. Dat volk gaat uit van de gedachte, dat, waar de Gereformeerde wetenschap als een eenheid is te denken, uit dat verschil moet geconcludeerd, dat of de één of de ander het mis moet hebben, of dat wel beide nog fouten maakten. Het is zelf niet in staat over de dieper gaande vragen te oordeelen. En daarom is de wensch van dit volk gegrond, dat de geleerden van verschillende faculteiten — daarom hebben we immers een universiteit — met elkander over die vragen zullen handelen totdat ze het met elkander eens zijn. En dat, wanneer het ondanks ernstig pogen niet gelukt om tot een eenstemmig oordeel te komen, ernstig wordt overwogen, om vooralanog van publicatie af te zien. Of, wanneer men van oordeel is met publicatie niet langer te mogen wachten, die publicatie zóó geschiedt, dat ze geen oorzaak wordt van verdeeldheid onder het volk, dat voor de ontwikkeling der Gereformeerde wetenschap bidt en werkt.

Ik geloof, dat Dr. Heij uit het stuk van curatoren teveel verwaarloost wat gezegd is over de uitgebrachte kritiek en daarnaast te eenzijdig en ook niet heeltemaal juist accentueert wat naar den anderen kant werd opgemerkt. Immers, de verschillen worden lang niet altijd openbaar „bij de publicatie van nieuwe resultaten“ (een beeld, dat ons trouwens teveel aan een laboratorium doet denken).

De verschillen tot oordeelen spreken gaan gelogd worden behoort, dat ik zelf op at duidelijk brochure of willen besch. Prof. Hepp verdedigd a reeds was i lieten enkel klaag over geen lucht werkelijke

Het aantal bedenke dit, beschouwing nistatie“ (de voorbijgaan

De hui schijnt v Ze kunne Ze kunne belofte: d me naar belijdenis als ze bi belofte n Berg van bestaan e degenen, hooren e het lever god uit t daante, c laat v figuur

Intussche wijzen naar uitlating v reorganisat van Dr. K. tegen de i vierde arg

Het sing der p em niet? eenheid hebben. l weinig v

De (Am kwestie Dr

Prof. t genaamd de boven kelijk de van dat

De tw wordt ge or in de van den satie en en overb deringen en „syn keer gen beschrev zou kun welke be als in N weer die dan in i het drel

Ook Dr Kerkblad v

Nu ve het duag een vrij aan den rechtelij het leve maar oc kerkrech was gevi de bepal van tuel tusschen en den op onze

Ook w zaken m het off artikeler

Dat d omstand kwestie dogmati niet van wanneer spits te had ver

De ge raakt, i ondersel kerkrech niet gel voor een afdwaling ook al broeder